

DOMOVINA

Uredništvo
je na Štajerski cesti št. 2. — Dopolni odgovori iz
roki, odpisani se ne vračajo.

Redna cena trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter vsa
Avtorja in Naročnika 12 krm, po leta 6 krm, 3 meseca 3 krm. Za Avtorja
in druge delce celice vsi, ki so imeli poletno, namreč: Na leto 17 krm
po leta 6 krm 60 vrt. Naročniki se plačuje upravitelju, plačuje se vsakokrat.

En številček
se plačuje od vsake polne cene po 20 vrtincah na upravitelju: se vsa plačujejo v enotnostno izpolnjenost
mestni popot.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Slovenec mora misliti!

(Ljubljanski dopisnik „Democrata“.)

IV.

Obravnaval sem v prejšnjih spisih pomanjkljivost našega ljudskega knjižnega šolstva. Na vrsto bi prišlo torej strokovno šolstvo in strokovno trgovsko in obrtno šolstvo. O zadnjem se je obširno pečal „Veslovenski trg. shod“, prvo pa je obravnavala „Dom.“ se v vošč. Pismnik. Ostanejo mi torej k temu le nekatere dodatne misli.

Zadnji čas — odkar se je meseca januarja tega leta razširila nepriznana nevarnost, da bo hočejo Nemci spet namočiti strahovito našo gimnazijo v Celju — bari se ved ali manj vse slovensko časopisje zopet precej temeljito z našim šolskim vprašanjem. Vendar ena takša v precej plitvi in zavodni naši narodni politiki, kjer se strinjamo vsaj v publicistični! Vkljub temu pa sem prepričan, da se naše stranke ne bi tako živahno gnale na Kranjskem, ako bi ne prišlo do predrzno izvirne afera Proftove.

Te dni so širile po slovenskih in nemških listih vesti, da je storjen odločen korak za poslovenje gimnazij na — Kranjskem. Pač tamozemsko je, da nemški listi vsaj formalno morajo svojim bralcem nadrobiti nekaj praznih fraz, da je pridobljena velika ugodnost za Slovence, skorajno se mora čuditi človek, ki pregleda in pozna le malo razvoj narodnostnega srednjega šolstva, da ni prišlo do tega prej.

Upravičeno pa moramo izraziti svoje nasčudenje, da povzdiguje „Slo-

venec“ tu pridobitve do neba in piše slavopeve mošen, ki so vsaj malo popravili v prejšnjih letih zamajeno delo. Pred vsem je namreč treba pomeniti, da se nam godi — deloma po naši krivdi — še vedno krivica in sicer kruta krivica na našem šolskem polju. — Priznamo tudi našim narodnim voditeljem in političnim faktorjem, a odločno moramo biti proti temu, da bi peli slavo vladi, ki je začela jedva povračevati obresti svojega dolga.

Stojimo glede šolstva kakor drugih naših vostransko upravičenih in utemeljenih postulatov na stališčih slovskega Jurista, ki je rekel: Tisestletna krivica se ni bila niti en trenutek pravica. Zato pa na naši slovenski semji bivažeti nemški naseljenici in pa narodno poturice nima jo nobene pravice tožiti, da so jim je kaj vzelo, ampak upravičeno se imamo pritoževati le na, da se ne bi odpravila krivica poturci, ampak le na Kranjskem in še na ne v polni meri.

Kranjski mora čim prej slediti Štajerske, pa tudi druge slovenske pokrajine. Vsi drugi avstrijski narodi se imajo dolgo vrsto let svoje svobodne šolstva, le mi Slovenci ne.

Koliko je posebej treba gimnazij in realk, je obravnavala „Demovina“ v članku „Slovensko-Štajersko srednjošolsko vprašanje“ št. 106 t. l. Strinjamo se popolnoma z izraženji tega članka, pridajti le moram, da je račun glede števila gimnazijev in realcev še prenizek in da moramo vendar enkrat priti do prepričanja: tudi boljimi kmetom

je treba srednjošolskega strokovnega. Enkrat za vselej je treba odpraviti nezumno misel, da kmetaki sin s srednjošolsko in povrh še stanovsko strokovno strokovno ne sme iti nazaj na svoj rojstni dom. Ko se znebimo tega predsodka, ne bomo imeli več povoda govoriti o „Inteligentnem proletariatu“, ampak s ponosom in veseljem bomo lahko govorili o zavednem, naprednem slovenskem kmetijstvu.

Pred vsem pa ne smemo niti za trenutek pri srednjošolskem vprašanju pozabiti na zahtovo po slovenskem učiteljskega štajerskega. Ako želimo točko ugodno v narodnem našem šolskem programu, rešili smo oboem do polovice tudi naše ljudskošolsko vprašanje. Tujak je velik del našega „biti ali ne biti“ v narodnem oziru. Spoznavajmo se sami, spoznavajmo pa naj to porobje vsi naši podaneci!

Nepopolnost našega trgovstva na Spodnjem Štajerskem nam je razkrila pitla adeletha na veslovenem šledu, razkrile so nam jo še v višji meri razprava. Bolemo pa lahko, da bi kar strmeli, ako bi naš referent primerjal promet naših trgovcev z nemškimi in odpadniki. Kako temeljito bode treba s strokovno strokovno odpraviti ta naš največji nedostatek, to lahko vidi vsak Slovenec, ki je hodil po naših spodnjostajerskih trgih in mestih. Je bolj pa oni, ki kraje temeljito pozna. Nočem šaliti nikogar, a dejstvo je vendar, da je celo večina našega pitnega slovenskega trgovstva na Spod. Štajerskem preveč kramarjarskega daba. S tem pa se ne konkurira uspešno

proti dobro speljanim trgovinam. Priznavam pa tudi, da na Štajerskem nimamo tako malo upanja do lastnih slovenskih sredstev in višjih slovenskih trgovskih izobraževalnih, zato se tem upravičeneje obračamo do merodajnih krogov na Kranjskem in v Primorju, da stare kar najhitreje tozadevno svoje dolžnost. Le potom solidnega, narodnora trgovskega in obrtniškega stana vodi nas pot k povolitvi od svoje okoličnice odvisnih spodnjostajerskih nemških in nemštarskih gujenc. Izreaja je pridigati sedaj gozde „Sroji k srojam“ na vseh krajih, kajti čisto sploh slovenskega trgovca ni, ali pa ne odgovarja njegova trgovina našim zahtevam.

Na svoje velike škodo plačamo v razmar tudi meščanske šole. Tukaj se morajo pti niti: „nalo“, kar jih imamo niti ena. Naši ljudje pa naj bi bodo izobraženi ali seizobraženi vednoma niti ne vedo, čemu sladijo meščanske šole. Pogledaj si drugod solidne naše trgovce, pogledaj si v najrazličnejših tovarnah boljše delavce in predelavce ter vidiš oddelek, ugledaj si zaposlovanje manjše starostne poseljake in polirje pri zidarskih podjetjih. Ali also vednoma na slovenski semji vsi ti ljudje tajeji? Zakaj? Ker imajo v ogromni večini meščanske šole, na naši semji pa teh šol ni, zato ni tudi domaćin na imenovanih mestih nastavljen. Tega kraka še spodnjostajerski Slovenci ne pozna, skorajno je boljji kakor marikateri drugi.

V velikih potnakh je s tem isekpana razprava o našem šolstvu. Vseučilišča mi pač ni treba posebej za vs

LISTEK.

Palica Petra Gašparja Sveteckega.

Češko napisal Svateckopit Osek. Podrobnosti J. Glaser.

Gospod Vlacur Svetecki je spadal med ugledne meščane malega mesteca, ki si je sanjalo v senci starodavnih vrat in razpadlega ošidja o nekdanji slavi. Ime Sveteckih je bilo s to slavo tesno združeno; pokazovalo se je vedrkar v orumenelih listinah mestnega arhiva in nekaj članov te rodbine je doletela celo čast, da so bili mestni špani.

Te sence in preteklihi časov so na bejmo in tivo domiljijo gospoda Sveteckega delovale tako zelo, da je dal v najem polje svojih očetov, ki so ga ti — kakor večina tamodnjih meščanov — obdelovali s svojimi voli in se je popolnoma posvetil preiskovanju svoje slavne preteklosti. Sestavljal je

ravno obširen rodbinski rodbine Sveteckih in je na jeden list napisal ime: Peter Galpar Svetecki. To ime je postalo od sjej storo nekaka zvezda — vodilnik v njegovem življenju.

Praznosta je tudi za človeške srce nezmožna. Če se v srcu ne skriva lepo žensko lice ali kodrasta glava kakga otroka, se rudo prikrade v srce marjalci. Saj so nam znane čudne zabave starih ljudi, posebno samcev. Jeden del iz lepega in zlatista otroška igrače, drugi zbira star denar, tretji se zabava z mišimi, naš junak je imel svojega — Petra Gašparja Sveteckega. Ta zasližen, ali vkljub temu malo znan rodboljiv iz oemnajetega stoletja je postal za njega nekaj malik, kateremu je posvetil vse svoje misli in dela. Z velikimi stroški na časn in denarju in z veliko skrbjo je zbiral in skupaj nosil vse, kar je bilo v kaki koki zvezi z njegovim ljubljencem. Na koncu je imel po nekoliko letih toliko njegovih rešničnih in dozdnevih spominov nabranih, da je z njimi lahko napolnil eno celo svojo sobo, ki jo je

z velikim ponosom kazal vsakemu svojem gostu.

Tukaj je stala čudna hišna oprava iz prejšnjega stoletja, ki jo je nakupil od različnih starinarjev in ki je moglo bila kedaj v stanovanju njegovega slavnega prednika. Na jedni mizici je ležalo nekaj velikih starih knjig in rokopišov, ki jih je napisal Peter Galpar Svetecki, na primer: „Böhmisches Arithmetica“ in „Petra G. Sveteckega izprva zelo ugledno, sedaj pa izvršeno ali popravljenjem zemljemerstvo“, obe knjici tiskani leta 1778. In Henrikovem Gradci, dalje „Češko kazalo na neovrsko dokazane zgodovinsko-rodoslovne dogodke „zoro“ in končno načrt nekdanje trdnjave Hluboka, ki ga je naredil Peter Galpar v smrti novarnosti leta 1741, ko so pridivili Francozi na Češko. Na jedni strani teh spominov je ležala Galparjeva tabočka, ki jo imela na pokroven podobno prica Karla, na drugi strani pa prstan z grtom Sveteckih iz Črnuče, s katerimi je bil baže Galpar v daljnem sorodstvu. S steno pa je gledala na

vse to stara oljnata slika pisatelja „popravljenega zemljemerstva“ in „Češkega kazala“, šalibog tako temno risana, da je ogledalec v gostem somraku na njej komaj spoznal potence človeškega obraza.

Enkrat pa je zvedel gospod Vlacur Svetecki še za nek drug dragocen spominček.

Ko se je enkrat po svoji navadi sprejel okoli mesteca, je srečal svojega sosedo, mizarja, ki se je ravno vrnil od Šimuna Vrhota, ki je imel nadlež od mesta svoje postavo. Zvedel se je z njim prijazno razgovorjati in je med drugim svedel, da ima gospod Vrhota nek starodavno palico z ritinimi čopi in poslačeno glavo, na kateri je izdelben nekak plenikski grb.

„A niste porledali, kakšen je ta znak?“ je vprašal radovedno Svetecki. „O, gospod Vrhota ne dovoljuje da bi si kdesi to dolgo ogledoval“, je odgovoril mizar. „Saj veste ... Opazil sem samo nekaj kakor lilije in tri zvezde.“

Svetecki je vedel dovolj. Srebrno

Slovenec omenjati in njegovega kulturnega pomena naglaševali, saj so obične se shodi na štajerskem primeroma največ naglašali to točko med vsemi slovenskimi pokrajinami.

Politični pregled.

Domoljubna dežela.

Takratna črna ministrska kriza grozi postati kriza Beckovskega kabineta. Nemški agrarci so podali oficiozno bar. Beckovo resolucijo, ki pravi, da se v svo odločitveni upravi proti temu, da bi Praljak bil imenovan poljedeljskim ministrom ter pravi, da bi, ako bi se to zgodilo, izvajali iz tega najhujših posledic. Nemški agrarci se proglašajo z gr. Auerpergom solidarni. Krščanski socijanci te zahteve agrarcov podpirajo ter protestirajo proti temu, da bi se iz poljedeljskega ministerstva delal predmet političnih koncesij. „Napredni“ Nemci protestirajo proti počenju trgovinskega ministerstva za časa Fortovega ministriranja in zahtevajo, naj bi ta portfolio ne prišel nikdar več v črke ali slovenske roke. V svoji skromnosti pa imenujejo Nemci črke zahteve skrajno pretirane in trde, da bo samo črna justamentopolitika kriva, če nastane splošna kabinetska kriza in če bodo morali baron Beck odstopiti. Vse te zmešnjave pa potrjujejo jedno, kar je poslanec Masaryk dejal in smo se poročali: da je bila demokracija črkih ministrov prenapetostna in nepremišljena. Gospodje ministrski kandidati naj bi bili potrpeli še do Bošića — po rešenju pogodbenih predlogov bi prišla na dnevi red splošna rekonstrukcija kabineta — in ob tej priliki bi se bile njih želje bolj gladko spojitile nego sedaj. Z druge strani pa priča ta kriza, kako lakomno so nekateri stranke in njih voditelji po ministrskih časteh. Od teh ljudi se ni najdi načelne politike, ti so in ostanje strobenari barantisti bolj kramarske sorte. Govorijo pač še tapatam o načelih, pa le zaradi lepote, načel so nikoli ne drži: ministrska portfolio na ljubo je vsek nemški „narodnjaki in liberalci“ privrženci tirati kot minister nasadnjaki kabineta. Tako je sedaj — in bode po velikem omenuje in izvršeni barantiji še hujše. O tem priča dejstvo, da so nemški „napredni“ stranke s kršč. socijanci izvolile skupen odbor, ki se bode bavil z pogodbenim vprašanjem. Ta skupni nemški odbor sestoji iz 10 članov. Nemški „naprednjaki“ so menda

litije in tri sate zveze imajo v urbi Svetoci in Orčici! Štore bi bil naravnost bežal k gospodu Vrhoti po drugoceno palico. Ali hladno razum ga je zadrževal.

Gospod Vrhot je namreč bil poseben pajek, dačel na okoli znan čudež. V svoji samotni hiši je živel kakor kak roparski vitez v srednjem veku na svojem gradiču. Že njegova velika postava, njegov osoren, gromč glas in njegov hud pogled so spominjali na čase, ko je šla moč nad pravico. Napadal je tudi rad podošne meščane, ki so zašli v bližino njegovega dvorca; ačor jim ni jemal denarja, ampak jih je vlačil v svojo hišo k čumena pijačevanju, ki so celo življenje pri njem ni nehali. o njegovih brezobzirnih, razposajenih šalih, ki jih je uspejal s temi svojimi priateljimi gneti, so si ljudje dačel na okoli pripovedovati. Marikatera taka šala je spominjala na ono, ki si jo je dovolil Holtenberg s poslanci, ki jih je k njemu poslal cesarjev namestnik na Kramlov s strogim pismom. Prišlih jih je, da so se sedli pisma s velikim petator, ki je bil k njim privlečen.

(Drugi pismojaki.)

služiti, da se vtegne skovati klerikalno-ariokratska večina v državnem zboru in da bi jim vlad tega pri rekonstrukciji kabineta lahko ušel kak portfolio, zato so se kot poudariti močje še o pravem času pogodili s bodočimi gospodari polotaja in si na ta način zavarovali svoj delež na ministrskih službah.

Finančni minister je poročal, da je kazalo gospodarsko leto 1905 s 52 milijoni, 1906 pa s 146 milijoni prebitka v državnih blagajnah. Ta nesnavno sijajen uspeh državnega gospodarstva treba pripisovati bolj prijazni konjunkturi nego gvaljivosti finančne uprave. Teh 146 milijonov prebitkov je vlada porabila tako-le: 61 milijonov za vojaške stvari, 57 milijonov za dozdajanje in sholjanje državnih železnic, 8 milijonov za klinike in bolnice pri vasičiliščih na Dunaju, v Pragi, Lovnu in drugod, 6 milijonov za razširjenje telefonskih zvez, 5 milijonov za stanovanja za državne uslužbence. V zani-ranje delnih financ pa vlada ni mislila. Od tako velikega prebitka bi bila lahko povosila vsaj 30 milijonov za dežele, in bi bila za to vso to lahko omejila vojne izdatke.

Krščanski socijanci hočejo pridobiti častilike in sploh vojaške kroge zase. Poslanec Steiner je predlagal v imenu kršč. soc., naj se zbolja plače častnikom in vojakom uslužnikom in povila dnina vojakom za 5 vin. na dan. To bi stalo po njegovem računu Avstrijo 5.700.000 kron za skupno armado in 1.700.000 K za domobranstvo. Najnost tega predloga je bila sprejeta.

Soc. dem. Schunmeier je govoril proti temu predlogu ter grajal postopanje državne uprave, ki troši vedno le za neproduktivne stanove, dočim za produktivne doje prebivalstva, za delavstvo in obrtništvo nič ne izda. Protestiral je proti temu, da bi se povila plača častnikom in uslužnikom, zahteval je pa, naj se povila dnina vojakom za 24 vin. na dan. Najnost tega predloga je bila odklonjena.

Na koncu se je bila razvila še ječkovna debata. Poslanec Mühlwert je dejal, da je to sloraba, da se poslanci v iznatisnem odseku poslužujejo svojih ječkov, mesto neupščne. Komaj je izustilo to drzno besedo, vdrignil se je glazen in odločen protest od vseh strani: Čehi, Slovenci, Rusini in Italijani so protestirali proti temu — samo Poljaki so molčali in vtiaknili drzno šalito g. Mühlwerta. To je zaslišano — in vendar „Slovenec“ priporoča zvezo s Poljaki in svetuje svojim dijakom, naj hodijo na poljake in ne na črke vasičilišča. Tam bi se navneli pač takoga duha. Ta dah poljskih politikov se je pokazal že v lepši luči o priliki madžarskih grozodejstev v Černovi. Poljki listi so ob tej priliki zagovarjali Madžare, da so nastopili na tak način proti Slovincem starihi to v imenu „vije madžarske kulture proti nižji slovaški kulturi“. Če bi to bilo res, potem bi morali reči, da imajo nemški hakatisti na Poznanjskem prav, da na tak način postopajo proti Poljakom. Mi toga ne pravimo, pač pa vidimo sopet enkrat, da je sedaj vladajoča klerikalno-šlab-cicka klika že sreča, da jo zdrava demokratska stranka valči in ubogi poljski narod oprasti iz teh opov, v katerih ga je držala stoletja in stoletja ter mu celo domovino zapravila in zalgrala.

Brezkne politične vesti.

Hrvatski sabor je sklican za december v zasedanje, da odobri proračun.

Skoraj gotovo je, da odstopi domobranski minister Latscher. Za naslednika se imenuje gen. maj. Georgija.

Na Crnogorakem vladajo strašne razmere. Spilata „Svoboda“ podaje za vrgled neko tajno „saredbo“, ki kaže, da pod vlado gospodara Nikole ni nikdo varen ne življenja ne imetja, kder ni pristal hlapčevske vladne stranke. Po listih krotijo strašne vesti o klane pri zadnjih deložnoloborskih volitvah, ki bodo, šal, do neke maje rešitve.

Hrvatski odposlanci v ogrskem državnem zboru so že jeli imeti dolge hrvaške govore pri nagodnih pogajanjih. Pravijo, da so to prva znamenja hrvaške obstrukcije v ogrskem drž. zboru. Hrvate še podpira 18 narodnostnih, t. j. slovaških in srbskih drž. poslancev.

Polotaj na Hrvaškem se še ni razbistril. Novi ban še dolej ni mogel odločiti nove madžarske stranke. Na vasičilišču v Solji so se počela predavanja na vseh fakultetah. Več ne poroča „Trgovinski Glasnik“ iz Belegrada.

V odseku, ki pretresuje pogodbo, je izvoljen predsednikom dr. Kramar, podpredsednikom pa dr. Ploj, dr. Lecher in Glabinski.

Ministrska kriza se najbrž reši tako, da bo prevzel Čeh Prašek poljedeljsko ministerstvo, Nemec Peschka postane nemški minister rojak mesto Prašaja, trgovinsko ministerstvo dobi kmet. soc. dr. Ebenhoch in novo ustanovljeno ministerstvo javnih del dr. Gessman.

Dopisi.

Iz Trbovelj. Nekdo je hotel priti (ali priti) zaradi dopisa o odst. županu v Trboveljah g. dek. posl. Roša s popolno resnico na dan, toda ta resnica ne odgovarja popolnoma resnici, ker je menda dopisnik slabo poučen o pravih takajšnjih razmerah. Kakor smo se natančno prepričali, je stvar v zadevi običinskih volitev taka:

Trboveljska industrija (t. j. trboveljski in hrastniški rudnik, cementna tovarna, žutna železnica, kemična tovarna in steklarna v Hrastniku) je hotela pri prvi sestavi odborniške listine g. Roša popolnoma prezreti, toda ne morebiti zaradi njegovega slova, narodnega mišljenja — kar bi lahko še preje poskusila — temveč zaradi osebne mrtnje do g. Roša, katerih osebnosti pa ne bomo tukaj raziskovali, ker nas ne brigajo.

Ta prvotni program ni obetal, ker so bili v njem zastopani nekateri uradniki in tudi učitelji nezanesljivega narodnega mišljenja.

Tudi glede kmetih zastopnikov je imel program precejšnje hibe in pomanjkljivosti. Vlede vpliva domačinov (Slovincov) in pritiska od gotove merodajne osebe napram industriji se je sestavil program, po katerem bode v bodočem običinskem odboru sedelo 15 s enim soc. demokratom 16 Slovincov in 8 Nemcev. Z ocirno na industrijo, t. j. na one, ki so res odvisni od industrije je potekaltem 14 neodvisnih Slovincov (med temi 10 pristaev narodno-napredne stranke) in 10 zastopnikov industrije. Med zadnjimi sta pa 2 odbornika, katera ob vsaki priliki pokazata, da sta o narodnih vprašanjih zanesljivi in katera vedno volita z domaćini.

Iz tega programa lahko vsak tresno misli človek in ki kolikaj pozna prejšnje razmere v obč. odboru razvidi, da so Slovenci v Trboveljah s takim načrtom — katerega je industrija po dolgem debatanju in pregovarjanju sprejela — napredovali.

Vsi slov. davkoplačevalci moramo biti hvaležni dotičnim faktorjem, ki so se prizadevali sestaviti in spraviti na dnevi red omenjeni načrt.

Pri sestavljanju imen običinskih odbornikov so bili — kar moramo s veseljem in resnici na ljubo konstatirati — prvič zastopani vsi sloji trboveljskega prebivalstva in ne; kakor se je prakticiralo prejina leta in kakor prvi dopisnik, da so se vedli k zeleni mladini 4 močiteljini, kateri so odločevali, koga mora voliti trgov. davkoplačevalci in katerim so se morali vsi drugi klanjati in pokoriti. To se hvala bogu — ni zgodilo in taki časi so v Trboveljah odklenali.

Ne da bi hoteli odstopivšemu županu česa predhacivati, je vendar čudno, da je med 6 obč. svetovalci sedaj samo eden Slovenec.

Zakaj se je to, kakor samo o sebi umevno trpel in ni nikdo zgnal prsta radi te krivice?

Kedo je kriv te naredbe ali, da m izrazimo s dopisnikom tega „blapsstva“, to prepastimo slovenski jamosti.

Faktum je le — da bode sedaj prišla triov. občina po dolgih letih vendar enkrat v roke čilih, mladih, napredkih vnetih moči (vsa čast takim nekaterim sedanjim) in da je tokras slovenska stvar v Trboveljah napredovala, kar nam bode pokazala tudi prihodnost. In to nam za sedaj zadostuje!

Odkritoreni kritiku.

Imenovana lista je sestavljena tako:

V I. razredu odborniki:

gg. Barger Eric, ravatelj
Leiller Franc, ravatelj
Diernayer Rihard, ravatelj
Kramnig Filip, inženir
Witschnig Franc, ravatelj glazbe
Dr. Marcus Jole, zdravnik
Plesković Ivan
Kitzer Karl.

Namestniki:

gg. Past Franc, sedlar
Počivavjek Anton, posestnik
Droo Franc
Bošić Jaka, mesar.

V II. razredu odborniki:

gg. Forte Janes, pos. in mesar
Moll Jole, trgovec
Erjavec Peter, župnik
Draovic Janes, vulgo Starec, pos.
Cestnik Alojz, posestnik
Goropecšek Jole, posestnik in gostilničar.
Gorjup Juri, uradnik
Grifar Martin, pos. na Pleskem.

Namestniki:

gg. Drnovek Franc, nadzornik
Paher Adolf, nadučitelj
Logar Janes, posestnik
Kmet Franc, posestnik.

V III. razredu odborniki:

gg. Tenschert Rajmond, ravatelj
Vodaček Gustav, sol. nadzornik
Krammer Janes, trgovec
Roš Ferdo, veleposestnik
Sitter Ignac, tajnik
Dezman Franc, trgovec
Birtič Franc, gost. in posest.
Birtič Ignac, tajnik.

Namestniki:

gg. Dolinar Anton, restavrtar
Jager Vincenc, posestnik
Straus Vinko, Gabersko
Straus Ignac, Sv. Katarina.

Iz Josenca. Slovenci javnosti je znano, da se je josenški župnik g. Zabukovec pred par leti zvezel s Nemci zoper domače obdane, da bi jih izločili iz odbora, da bi potem sam prav po klerikalno vladal v tej tako važni slovenski občini. Nemci so si pa to zvezo zopet po svoje tolmakili in so hoteli župnika in njegove pristale iskoristiti, da bi jih potem, ko dobje moč, od sebe bacnili kot izrabljeno orodje in sami vladali ter napravili iz Josenca mogočen stožer za vsemokni moč do Adrije.

V tork, dne 5. t. m. je prišel usodepoln trenutek za to nečedno zvezo

in obroč je počil. Tovarjica je postavila kot kladivca za španjski stolet uradnika A. Pongratza, župnik pa čevljarja Čurcata. Ker se pa Nemci niso najbrž peli dovolj močno, da zmagajo, se volitev niso udeležili in župan se ni mogel izvoliti.

Zdaj so na Jesenicah tri stranke in vsi ne bodo preostajali drugiga, nego da razpusti stari odbor in razpiše nove volitve. Ker je železnica gotova in so se razšli gradbeni podjetniki, je megarano, da pridejo napredniki na porjeto in vladni ljubljani Nemci in klerikali bodo potisnjeni v kot kamor spadajo.

Skrajni čas bi še bil, da ljubljanski škof tvojemu dušnemu pastirju kot je G. Zabokovec, podeli boljše fare ali pa celo doživotno, kajti Jesenici so ga do grla siti.

Z Dunaja. Shod avstrijskega učiteljskega. Zveza spodnjeavstrijskega učiteljskega se sklicala dne 2. t. m. shod, katerega so se udeležili zastopniki učiteljske vseh avstrijskih narodnosti. Na shod je prišlo 46 delegatov in sicer nad 300 nemških in okoli 340 slovenskih. Predsednikom zborovanja je bil izvoljen Kessler, predsednik svete nemškega učiteljskega v Avstriji, podpredsednikom Čeh Jos. Šarika, Poljake je zastopal v predsedstvu Novak, Slovence Jelenc, Rusine Malicki in Rumunje Chicanovici.

Glavni referent je bil urednik časopisa „Deutschösterreich. Lehrerzeitung“, J. Jeunen. Iz njegovih krajsnega referata, v katerem je dokazal najno potrebo uprave učiteljske plač naj podam samo nekoliko markantnejših stavkov: „Slabe gospodarske razmere so že marsikatero učitelja stisnile, da je pozabil, da polje pot naše dolžnosti samo navzgor in naprej, nikdar pa ne v stran ali nazaj. Da bi dosegel boljše mesto, se je že marsikdo vklonil in prodal svoje prepričanje. Pogledaj, kako tak mladinu vagaja, to mladino, o kateri pravimo, da si mora vneti značaj svojega učitelja za vzor! Ako priznamo, da pod pritiskom bode niso ostali tudi v naših vrstah vsi po koncu, da so se tudi med učiteljem v Avstriji skazalo vnanje življenske razmere in pa tam močnejše nego moralna moč in odpora, ne pada s tem nikakva senca na čast našega stana. Kje je pač gozd, v katerem bi lemoč vihar ne podrli na tla posamičnih dreves? Ako pomislimo, kako neizmerna pritisk nas tlači, potem moramo priznati, da se noben stan bolj močno ne bori za svojo svobodo kakor učiteljski stan. Opti sami nase in premagajmo neveljavne ovire, ustvarili smo si svoje organizacije in te organizacije smo napolnili s dahom, katerega v njegovem boji proti v Avstriji še vedno vsomogočni reakciji niti poklenaka vrata niso mogla premagati. Mi smo pač revni stan, pa v sveti si svoje preiskane moči smo vendar tudi bogat stan. Ako bi bilo drugače, kako bi pač bilo soproge, da bi se moglo uresničiti zborovanje, kakorino je danesno na katerem si daje 50 tisoč svobodolomskih učiteljev v bratski slogi roko kljub vsem zaprekam. To je po-buna beseda — poreko naši vsoznani.

Res je, pomozna je ta beseda. Vsemu svetu jamezimo sedaj za to, da se ti, ki tako pomozno govorijo, prisegli, da ne bodo stajali ne sedaj ne v bodoče.

V svojem nadaljnjem referatu razpravlja Jeunen o gnotnem položaju učiteljskega. Vsaka država je določila posebno plačo, ustanovila preoben ekstenzi minimum. Na Tirskem znala najnižja učiteljska plača 700 K, v Galiciji 600 K. — Kako naj človek s tem dandanes živi?

Referent končava s predlogom, naj se učiteljske plače za vse države določijo v oni meri, kakor za 4 najvišje plačilne razrede državnih uradnikov in naj bi država tudi uresila dolžne finančne, da bi se države moglo spojevati svoje dolžnosti proti učiteljske.

Rumun Chicanovici je poročal v svojem govoru, da je Lukovinski deželni zbor že sprejel tak zakon o ureditvi učiteljske plače, kakorinega zahteva sprejeta resolucija, da pa vlada neče ta zakon odobriti. Govornik predlaga, naj se sprejeti resoluciji doda še pristavek, naj vlada ne ovira sankcije bukovinskega dežela zakona o ureditvi učiteljske plače.

Shoda se je udeležilo mnogo posilencev, le naših ni bilo. S posebnim navdženjem je bil sprejet govor posl. Pernertorferja, ki je poudarjal, da je učiteljske, čeprav vsak učitelj ljubi svoj narod, vendar spoznao važnost trenutka, ki mu velewa, da se mora učiteljske vseh narodov v Avstriji združiti v eno fronto proti skupnemu sovražniku. Govornik pravi, da sovražniki učiteljske niso samo v taboru reakcije. „Skrajni čas je že, da se liberalni nametni minister Marchet, ki sedaj opravlja svojo službo v imenu in po želji klerikalcev, umakne in napravi prostor klerikalcu dr. Gosemannu, potem bodo tudi oni spregledali, ki sedaj vedno trdijo, da pač ne more biti tako hudo, dokler imamo še liberalnega nametnega ministra.

Vsi, ki stojijo na strani napredka, bi si morali podati roko k skupnemu boju proti vzajemnemu sovražniku — klerikalizmu in feudalni moči. Socialni demokrati bodo vedno podpirali prizadevanja učiteljske.

Govorili so še posl. Mladotčev, čeških soc. dem., čeških radikalcev in nemških naprednih strank.

Predčan je bil dopis bosanskega učiteljske, katero prosil, naj bi je učiteljske cele države podpirale v njega boja za obstanek.

Na koncu je predsednik konstatiral, da je 50 tisoč avstrijskih učiteljev dalo danes skupno svoje zahteve na znanje parlamenta in vladi ter da bode tudi v bodoče solidarno branilo sebe in svobodo šole.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Predstava slovenskega gledališča v Celju.** S tem, da se je oddelila intendenca slovenskega gledališča v Ljubljani prijeti dvakrat mesečno gled. predstave v Celju, pomeni za nas nov napredek, in da se vdrži slovensko gledališče, treba je v prvi vrsti podpore našega občinstva. „Celjsko pevsko društvo“ se je vedno tradicijo vnostransko skrbeti za naroden življenj v Celju a gledališča ne vzmore vdržati samo, ako ga drugi faktorji krepko ne podpirajo. — V prvi vrsti je poklicano naše občinstvo; ono mora znati ceniti trud in pomen tega prvega slov. kulturnega zavoda. Potem bi zmagalo vodstvo tudi vdržati glasbo pri gled. predstavah. — Saj intendenca slov. gled. se ne gre za nikak dobiček, nji je leželo na tem, da ugodi mnogotranaki želji občinstva in celjskega pevškega društva. Sicer se moremo pridobiti „Dram. društva“ nikake subvencije in značajno vožnje, kakor jo ima nemško gledališko vodstvo v Celju; a najmanj kar moremo storiti je, da napolnimo našo gledališko dvorano ter s tem pokazemo, da vemo ceniti trud igralcev in naklonjenost vodstva slov. gledališča.

V nedeljo, 10. novembra se predstavlja veseliga „Dva srečna dneva“.

igra, ki je imela svojebodno na danjšakem „Volkstheater“ slajšen uspeh in v Ljubljani dvakrat zaporedno prodano gledališče. — Za dogledne predstave v Celju, stari intendenca na repertoar slednje komade: Medved: „Za pravilo in arce“, Lothar Liprebita: „Velka sreča“, Jai. Verne: „Na pustem otoku“. — Ako bo dovolj zanimanja namerava intendenca prirediti tudi opereto „Punka“ (La pompee) godba od Andrausa, dalje tudi klasično dramo „Prababica“ Grillparzerjevo.

— **Nadomestne volitve v štaj. dež. zbor.** Ker je g. dr. Dežko zaradi svoje bolezni prenehal biti deželni poslanec, so razpisane za njegov mandat v celjskem polit. okraju nadomestne volitve in sicer za 23. januar prvotne, za 27. januar pa ožje volitve.

— **Ilustrovani narodni koledar.** 19. letnik, uredil prof. dr. Ant. Dolar, je pravkar izšel. Poleg kolebarske vsebine in lepih slik ima koledar še celo vrsto leposlovnih spisov naših najboljših pisateljev in pesnikov. Eleganta oprema ga posebej priporoča. Stane broširan 1 K, štev. vezan 1 30 K, s polnitvijo 20 vis. več. Koledar se še razpoljka. Naručajo se v „Zvezni trgovini“ v Celju. Naj ne manjka ta priljubljeni koledar v nobeni narodni hiši!

— **En celjski odošč „Prosveto“** je darovala gospa Teresina Širca-Verbajka v Grifih 15 lepih knjig. Priarano hvala! Spominjajte se „Prosveto“!

— **Dijakna kuhinja v Celju.** Kočni občni zbor „Dijakna kuhinja“ se preneša od 9. na 16. novembra t. l. Vrtil se bo omenjeni dan ob 8. uri popoldne v prostorih celjske posojilnice a sledenč dnevni redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitve novega odbora. 5. Razni predloži.

— **Občni zbor podpornega društva samostojnih gimnastijskih razredov** ne vrli 13. t. m. ob 8. uri popoldne, (šolske ulice št. 21.) K obliini udeležbi vabi odbor.

— **Protiklerikalni shod** priredijo — duhovniki 14. nov. v katoliškem izobraževalnem društvu v Celju. Mladjo omonirati organizirano delo proti alkoholizmu. Odohravamo — samo tisti „verski“ ozirj so precej manjšji.

— **Koncert v „Škafni hiši“** pri Celju v korist Ciril-Metodove družbi dal je do včeraj pri tako nizki vstopnini 12 K čistega dobička, za kar gre hvala nekaterim gospodom, ki so vstopnino preplačali. Denar se je izročil takojšnjemu blaginju naške podružnice Ciril-Metodove družbe gospodu dr. Rajha.

— **Oseba vest.** Pri celjskem okrajnem glavarstvu je stopil v službo g. dr. Marko Ivavice.

— **Razpisano je nadočiteljsko mesto** pri Sv. Duhu v Halozah, dvorazrednica in 2. plač. razred. Prodnje do 30. novembra 1907 na krajni šolski svet.

— **Učiteljska služba v Lehanu** pri Ribnici je do 30. novembra 1907 razpisana. Krajni šolski svet d. formalno skušanim učim osebom obojega spola prosto stanovanje in kurjavo. To in pa II. plač. razred bo menda še privabilo nekaj slov. prošnjikov. Služba se odda stalno ali provizorinjo. Prodnje sprejema krajni šolski svet Lehan pri Ribnici, pošta Brezno na Štajerskem.

— **Is šmartna v Rožni dolini.** G. kaplan Kovatič je bil dne 31. okt. obsoben v Celju na 24 ur zapora, oz. 10 kron kazni, ker je v kol med pukom žalil g. nadočitelja Kvaca.

— **Is vojnika.** Zadnji ponedeljek se je spri gostilničar in posestnik Ribeni s svojo ženo tako hudo, da ji je grozil, da jo bo s nožem zaklal in ji je tudi razrazil s nožem levo

roko. Seročeva se kudarji vtaknil v luknjo.

— **Is Slovanjgrada.** (Umetno vezanje.) Vzorci različnih vezanja, kateri so razstavljeni v tukajšnji trgovini Singer Co., aka. družbe za prota-vaenje živahnih strojev, kažjo, da se da različne vezanje, katere so je moglo poprej le v velikim trudem in potratu časa izgotoviti, na Singerjevem živahnem stroju lahko in hitro izvršiti. Videti je tan epneke, arabike, Richelieu, Madeira, Pointolace vezanje, razna druga stila in grainirana dela ter monogramne na perila — vse izdelano na istem originalnem Singerjevem živahnem stroju za družinsko rabo. Vsa, pojasnila se dajejo zastonj v trgovini.

— **Is Slovanjgrada.** Kakor smo že svoječeno poročali, je sedanjí sodnik v Rožaki govr. Friedl septembra obdelil takajšnjega narodnega trgovca G. Dravkoviča na 100 K, ker je imonoval trgovca Reitterja, nemakurja. Proti tej obdelbi se je sveda gosp. Dravkovič pritožil in okrožno sodišče v Celju ga je popolnoma oprostito, ker ni bilo dokazano, da se je tista beseda izmislila. Tudi na spet vidi, kako se v nekih stoeajih sodi. G. Friedl je sedaj v Rožaki okrajni sodnik! Ubora Korolika! — Znanjji napisi pri sodišču in dvarkarji so še vedno samo nemški. Opominjamo drugič dotične prodajalnika, da se vendar enkrat spometajete in da nadomestijo te vsaj z dvojezičnimi.

Da je pri c. k. polti vse nemško, se razume, saj je tam znanj Goll pala neomejeni vladar. Ta sicer imenitno stredo v gostilni kot natakator slovenskim kmetom (tudi mali slovenski intelektualci) in duhovnikom, kateri se izogibajo „Narodnega doma“, toda kot c. k. nadpotarj pospejuje prično germanizacijo. Znanjji in notranji napisi so nemški, če se zahteva znamke na polti, se jih ne doži, ker nogoje tega „ekskotičarja“ izrazu razumeji. Torej vendar enkrat naj se razjasni tešna stvar! So li c. k. uradi samo za nemakurarsko mesto ali tudi za okolico?

Proti tem nedostatkom bi lahko veliko storilo kmetstvo ljudstvo samo, ako bi povsod zahtevalo slovenske tiskovine in druge uradne pripomočke, in ako bi vedno in povsod slovensko govorilo — potem bi se razmere kmalu obrnile na boljše. Toda tukaj je kmet sročen, če lomi nemško. Isto je glode nakapevanja pri trgovcih. Nemške trgovine se polnijo s slovenskimi odjemalci, čezarvo je slovenska trgovina Dravkovič & Valenjak priznana boljja v vsaki cizra. Upamo, da se vendar enkrat vdrami kmetstvo ljudstvo iz dolgoletnega spanja in da se razmere zboljšajo slovenski stvari na kmet.

— **Zakvala.** Gospod Franc Roblek, državni poslanec in veleposelnik v Zalcu, je podaril za zboru otroke tukajšnje šole 30 K. Za ta dar zahvaljuje se podpisano šolsko vodstvo v imenu revne šolske mladine najrdneje. Šol. vodstvo St. Lovrenč pod Predškom.

Ivan Jevorčič, nadočitelj.

— **Zakvala.** Gosp. Franc Roblek, državni poslanec in veleposelnik v Zalcu, je daroval tukajšnjim revnim učencem 30 K. Podpisano šolsko vodstvo se za ta dar gospoda poslance najiskreneje zahvali.

Šolsko vodstvo Ljuboje, dne 5. nov. 1907

Jon. Kobelnica, nadočitelj.

— **Zakvala.** Is Blagovne. Državni poslanec g. Franc Roblek, daroval je za uboge šolarje tukajšnje šole 20 K, za kar ma izreka šolsko vodstvo in krajni šolski svet tem potom najpri-srčnoje zahvalo.

— Od št. 14. v p-i Grobelnem. Spoznavamo p. Matijo Šumerja, nadobitja v p. in njegovo priljubljeno rodbino je sadela zopet teška nevesta. V torki je obiskal svoje domače, na Hako, trgovce v Poljanah in je takoj našel svojo smrt. Žalost staršev, sester in bratov, pomeh pa še aleva obeta je nepopisna. Naj jih tolaži vsaj to, da 'čutilo' s njimi vsi prijatelji in stanezi najodkritosrdnejše sočutje. Gosp. Maks Šumer je bil prijazen, mirnega značaja in je bil vsem, kateri so ga poznali, priljubljen. Bil je star 36 let in zapadel vdor v dvoma majhnima otrokoma. Naj počiva mirno na našem smotnem pokopališču!

— Iz Trbovelj. Upokojeni rudar Jernej Ajdovec je skotil v prepod ob čisti, ki pelje preko Bevkova v Zagorje. Vaga poklona so ga izrekli in brezdna in zanesli v trboveljsko bolnišnico, kjer je za kmalu umrl. Raje je bil nekoliko zmeden in je hotel še enkrat s mamomorilnim namenom skotiti v omejeno brezdno, kar pa se mu je zavrnilo.

— Iz Ljubljane. V Slov. 136 „Domovine“ se je čutil sedlo političnega „odpisnega“ postopanja nekoga slovenskega odveta, v brončani zadnji točki narodno trditi tukaj. Ako bi se bil dotični g. dopisnik malo zastavil informirati o vsaj stvari predno se je lotil nevaldanca in odnosa pisa „javnega signala“, bil bi se prepričal, da si to neprijetno delo naravnega pridigarja in kasovca lahko prihrani, kajti v tej stvari se ni noben narodni odveta ni najmanj pregledni na prvi dotičnem trgovcu, ne proti njemu obitelji. — Stragi učitelj prave aravnosti bi se bil lahko prepričal, da indirektno napovedi odveta izstopa čisti dotično narodno obitelj, kakor kdo koli ter da ji ni del nikar povoda k pristopu. Z obzirni na vse to, bi človek dejal, da se pod plakom marnega in narodnega ogroženja skriva samo sušna želja netiči strahu in malomarnosti osonce marja, kateri je tako drži in je itak polna in prepelna. Kdo bolj znalci „odpisanja“, ali napovedi narodni odveta, ali pa dopisnik — o tem si lahko vsak, kateremu so razmere poznane, napravi svoje mnenje.

Bevčičevih.

Doterani uroditelji: Og dopisnikom priporočamo, naj ne pišejo o malomarnosti, privatnih stvarih, ki ne vade nikogar ne znanjajo ter po navadi nimajo drugega namena nego to, da netiči malomarnost osonce prepire in delajo nove strahote. Tudi razvid se treba izogniti, sicer je in bo vsake družabne življenja nemogoča.

— Pri Kapeli je to zopet po novi gorla. Na dan Vseh svetnikov je pogorelo gospodarsko področje gostilničarja Divjaka. Gotovo je, da je našla klobasa roka.

— Od št. Lenarta v Slovenskih goricah. Dr. Tiplič se zagovarja v pota svojega obraza v „Slov. Gosp.“. Zanimivo je samo to, da ni mogel utrditi dejstva, da bi ne bil obiskoval šarlatanske gostilne, da se govori njegova družina nemiki in da bi ne kupoval pri Spitzharju. Družina pa gosp. dočeterja nismo očitili. K večjemu bi izprebranje — no, takaj pa bi morali kreniti na preosebna pota. Kar pa se je s posojilnico zgodilo in kako so tam gotovi gospodje postopali — tudi veste. Ne bi bilo morda ljubo vsem Valim svetiljenikom, g. dočeter, ako bi se ispregovorila jama bodala! Samnitenje pa ne odgovarja časti akad. izobraž. človeka, na dan s imeni, ako se čitite moča, kateri si upa javno zagovarjati to, kar trdi!

— Narodnikom „Mladostencev“ ponarjamo še enkrat, da naj tiš

kateri so sprejemali list, ne da bi ga odpovedali, raje plačajo, da se izognejo nepotrebnih stroškov. Sicer pa nas saj obvaruje dobrotna moča vprilodnje Krizmanov in „Mladostencev“!

— Šolske vesti. Definitivno so imenovane sledeče osebe: v Bralovčah gosp. Berta Meglič, v St. Jurju v Slov. gor. gosp. Irena Stemenek, za St. Lenart v Slov. gor. g. Ant. Zabuhšek, pri St. Martina pod Vurbergom gosp. Ida Čokl, za Prihovo gosp. Božena Krec, za Zreče gosp. Adela Fabijani, za slov. (I) kolo v Vitanju gosp. Marija Lindner. Učiteljcem ročnih del v Razboru pri Zidanem mostu je imenovana gosp. Vida Jarka.

— Iz št. Ilja v Slov. goricah. Pri nemškem denarnem zavodu „Sächsischer Spar- u. Vorschauverein“, ni vse v redu. „Slovenec“ poroča, da stoji zavod pred gotovim propadom, oče. vodstvo „Sächsische“ pa pije, da je nadzornik Höltschil poslal nadzornika, naj vidiš njegovo svoje delo, češ da se boče zavod pretvoriti v hranilnico in posojilnico z „nemškega“ zavoda — kar pa zadržniki baže ne smejo storiti. Nekaj tedaj — smrdi. Slovenski denarni zavod krakno uspeva.

— „Mudeni duh Lampacij Vagabond ali sanitarja traja“ v Mariboru. Veliko obliat ima Lampacij Vagabond ali svojimi ljudmi. Vsi veseli bratci, zapravljivi, pijanci in postopajo se sveti pristati tega duka. Lampacij Vagabond je prepričan, da mu nihče ne more kaznovati niti enega vojštaka brata in ga spraviti na boljšo pot. Kako so mu sveto in sadi njegovi stasabniki, vidite lahko v Mariboru v nedeljo, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“. — „Slovenska Citulica“ v Mariboru se razpisuje lepaka, ki vabijo na to zabavno igro.

— V Mariboru boče pomniti občinski svet vođe šivinske upine. Ti bi se naj vrhili v Mariboru vsako sredo.

— „Mariborski Sokol“ naznanja, da se prične teledraba za ženski odev v soboto, dne 8. t. m. Teledrabo so boče vsako sredo in soboto od pol 7. do pol 8. ure sveder. Dama naj se blagovoljno oglasi pri odboru.

— Velike v mariborski okrajni zastop. Priznavamo, da je bil naš dopisnik glede številk napalno počen. Pa naj isti „Slov. Gosp.“ trdi na jedni in isti strani 3. št. 52, enkrat, da so Slovenci „zostali“ za 20, drugič pa, da „do smaga manjkalo“ 12 glasov. Pomestaji najprej pred svojim prgom! — Na čital „zagovor“ pa le toliko: „Slov. Gospodar“ potrjuje, kar smo se mi očitili „Knečki zvezi“ in g. pol. Pliska, da se namreč ni — sicerar romenca pripravilo za volitve. Gospoda, vaše krivde ne zhiše oson ingovor na „celjska lista“ in samnitenje onih — katere ste s branci odgnali od — dela.

— Dežalni abed izdelovalcev jesika. Neprimerno zvitanje oson šganja (špirita) za izdelovanje jesika, katero znaka v zadnjih mesecih nad 60%, in okolnost, da vlada dozdaj ni zadostila svojim obljubam glede olajšav za obrt izdelovalcev jesika valed oson ti podjetniki v zadnjem času ne je nič ne pridobivajo, mardve le s štrvami svoje dragocene naprave vzdržavajo, pristili je abed izdelovalcev jesika na Štajerskem, kateri se je vrtil v Gradcu, dne 30. vinolika t. l. k sklepa, da povisa cene svojih izdelkov od 15 do 20%.

— Nava. Društvo vrbodomoistnih slovenskih akademikov na Denaju naznanja, da se je njega odbor za zimski točaj 1907/08 sestavil sledeče: Predsednik: ur. Mate Šehač. Podpredsednik: phil. Evgen Vavken. Tajnik: ur. V. F.

Jelenec. Blagajnik: ur. Dragotin Vrečko. Knjižničar: ur. Ciril Pavla. Arhivar: teh. Franc Deberc. Gospodar: ur. Franc Steinbarn. Namestnik: ur. Viktor Derisi. vet. Anton Lok. Preglednik: phil. Franc Stupar, phil. Ivan Knačič, phil. Rado Pavlić. V legiti-macijski odevk so voljeni: Načelnik: phil. Evgen Vavken. Tajnik: ur. Ledovik Muha. Blagajnik: vet. Adalbert Vočaj.

— Umetniške slovenske razglednice. Slovensko akad. društvo „Adria“ je zabilo dve vrsti umetniških razglednic, ki jih je izvalil g. akad. slikar Zbota. Del čistega dobitka je namenjen podporoma društvu za slov. visokolice v Pragi. Naroda se jih pri slov. akad. društvu „Adria“, Praga II, Splenak ul. 90. — Opozarjamo slovensko občinstvo in naše trgovce naj kupujejo in prodajajo rajše to v resnici umetniške slovenske razglednice nego pa kak nemški šnab. S tem storite dve do tri dobre stvari na enkrat: Podpirate in štrite slovensko akad. umetnost, podpirate slovensko di-jakstvo v Pragi — in trebite in čistite umetniški skus v ljudstvu. Iz pridno segajte po svojih razglednicah, orenimo se tudi v tem polju tajstva!

— Premog se neprestano drsti! Povsed ista tošba: v Ljubljani in v Celju! Ako bo to tako napredovalo, boče premog drag kakor dijamanti. Pristniki je prvi maras. potrebujemo premoga in človek se kar začne za kakilo se je premog podršiti! Ko ima od tega dobitki! Radarji ne, pač pa drabna in še bolj prekaparoli. To se, raz-bolji trgovci in grajlarji! Po se, naj-bolji vidi is tega, ako primorjamo cene na došlo in na drobno. Nekateri ljudje si na ta način polnijo šupe — s zalim denarjem. Mene je neopravljeno drago, isto premog — in naš glavni nagistat se ne gane. Seveda, zanesljivi „nemški“ volice je nevarno dražiti, niji, več-omna slovenski sloji pa naj le plačajo. Ob volitvah v občinski zastop jih je itak lahko vloviti z guljakem in klobasami!

— Državni poročalen. V področju ministrstva za notranje zadeve je do-leženo za Sp. Štajersko: za varnostne zgradbe na dravskem obrežju pri plujskem mostu 4400 kron; prvi obrok v snezka 10.000 kron za varnostne zgradbe proti po-vodnji ob Savinji pri Celju; za ureditve Save od Brezice do Jesenice drugi obrok 81.525 kron; državni donosek za sistematično „boro“ Drave od Loke pod Mariborom do Zavrza v snezka 134.500 kron; nadalje obrok za „boro“ ob Diavi od Maribora do Središča in za nakup motorne trebilnice.

— Cene šivine na graškem trgu, s dne 7. novembra. Priganih je bilo na telenski sej 1392 glav, med njimi 487 volov. Plačevalo se je za kilogram šivne teče: pitani voli 76—86 vin, II. 62—69 vin, III. 58—69 vin; galiki pitani voli: I. 83—88 vin, II. 76—82 vin, III. 67—74 vin; nemški pitani voli: I. 87—96 vin, II. 76—86 vin, III. 68—75 vin; pitani biki: 62—78 vin, pitane krave 58—70 vin, navadna madžarska govoda 46—58 vin, suha govoda 42—63 vin. Teleta 92—119 vin, brez drobea 120—183 vin.

— Cene šivine na graškem trgu, s dne 7. novembra. Priganih je bilo na telenski sej 1392 glav, med njimi 487 volov. Plačevalo se je za kilogram šivne teče: pitani voli 76—86 vin, II. 62—69 vin, III. 58—69 vin; galiki pitani voli: I. 83—88 vin, II. 76—82 vin, III. 67—74 vin; nemški pitani voli: I. 87—96 vin, II. 76—86 vin, III. 68—75 vin; pitani biki: 62—78 vin, pitane krave 58—70 vin, navadna madžarska govoda 46—58 vin, suha govoda 42—63 vin. Teleta 92—119 vin, brez drobea 120—183 vin.

Kranjsko.

— Jesenice — v nemški volici. „Slovenec“ poroča, da so Nemci na prečili volitev izpisa na Jesenicah, ker slovenski klerikalni odboraki so hoteli voliti izpisan nemškimi volici Pongratza. Ist prisa, da boče Nemci Jesenice napraviti za nemško postojanko. Preprično spoznanje! Klerikalna stranka na Jesenicah, na dan ji izpisk Zabuhšek, je popraj v sveti s Nemci objela slovenske naprednjake in privela Jesenice v nemško post.

— Tedaj za došleto prirodi. „Slov. Gosp.“ poroča, da so Nemci na svojo članice in njih hčerke.

— Drobne novice. V torki se je odpoljalo več krasnih kmetov pod vodstvom mlekarkega nadzornika z Legarta na Tirolsko, da bi očiščajo odnotne kmetijske razmere, zlasti žv-noreje. — Pogorela sta v Štiriji pri Vahah dva hleva. — Povsed se je v Novem mestu gism. profesor Duvina Majcen s gospodstvom Jelenecem.

Koroško.

— Zaradi faljenja Slovencev na celovškem državnem kolodvoru, kje služabenci sočejo izdati na slovenske zahtero teleznitnih vornih listkov in ne sprejemajo slovensko izpolnjenih tovarnih listov, vlijab tema, da je žalni del Koroske, počeni od Celovec, slovenski, sta viodila v državnem sbora poslanca dr. Benkovič, Grafenauer in tovarni interpelaciji. Navajajo se v tej interpelaciji tudi take rešitve na pri-tošbe valed naštetih dogodkov, kateri je izdale beljasko ravnateljstvo državnih teleznik, da morajo faliti naroden čel Slovencev. Radovnačrni smo, kaj poroč teleznitno ministrstvo.

— Magr. Val. Podgore se brani v št. 46 celovškega „Mira“ proti napadom v „Sl. Nar.“, češ, da razmere na Koroskem zahtevajo gospodarsko sveto z Nemci in da zlasti narodni „radikalizm“ (skrajna odločnost) škoduje. G. V. Podgore je bil več let as-delavec kršč. socialnega nemškega lista in da se tam ni navel narodne odločnosti, radi verjamemo ... „Mir“ se tudi ne sramuje priobiti naravnost in trte zvito laž, da so — slovenski visokoloci v Gradcu o priliki zadnjih vsešitilskih nemirov „v sveti z — buri in židi napadi katoliške duhov-nike in dijak ter jih do krvi pobijali.“ Tega se „Slovenec“ ni trdil. Morda „nepristranski“ nemški kršč. socialni list? Zares, ne govori se zastoj o „lažnem“ Korotanu!

Primerjava.

— Silna burja je razgrajala v torki v Trstu. Hitrost vetra je dosegla 100 km na minuto. Mnogo oseb je popadalo po cestah na tla, še več so jih je polka, ovale.

Kaj bi bilo mogoče, da bi se to zgodilo? In ta sem le zato dobil. In sem bil mogoče, da bi se to zgodilo?

Pravno sem v tem času v svoji kletki, in sem bil mogoče, da bi se to zgodilo?

Naj bi se to zgodilo, in sem bil mogoče, da bi se to zgodilo?

Pravno sem v tem času v svoji kletki, in sem bil mogoče, da bi se to zgodilo?

Pozor tamburaši! Isključivo se naj-
koristi en. al
sklad. od prvih in najboljih glasbenikov tam-
buraske glasbe in to od Portalis, Broda, Hruse
Staheljaka, Gervasia, Tomica itd. Ceniki se
dobivajo samo pri prvi skladni koncertni tve-
bosti, 1. Skladnja, v Sisku. 576 3-2

**Darujte družbi sv.
Cirila in Metoda!**

Češko postojlnjo perje
po starih merih, 1 kg. 1000.
odloži se v vsaki K 12—
14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,
21, 22, 23, 24, 25, 26, 27,
28, 29, 30, 31, 32, 33, 34,
35, 36, 37, 38, 39, 40, 41,
42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,
49, 50, 51, 52, 53, 54, 55,
56, 57, 58, 59, 60, 61, 62,
63, 64, 65, 66, 67, 68, 69,
70, 71, 72, 73, 74, 75, 76,
77, 78, 79, 80, 81, 82, 83,
84, 85, 86, 87, 88, 89, 90,
91, 92, 93, 94, 95, 96, 97,
98, 99, 100. Cena 1 kg. 1000.
Dobivajo se samo pri prvi
skladni koncertni tvebosti, 1.
Składnja, v Sisku. 576 3-2

St. 42.450 1907
II. 6084

Pisar

z lepo pisavo se sprejme takoj pri
**o. k. r. notarijatu
na Vranakem.**
561 2-2

V hiši št. 12, Glacelastrasse,
oddana se s prvim decembrom
1907

dve stanovanji
v pritličju. — Več se izve pri
lastniku, g. dr. Al. Brenčiču,
odvetniku v Celju. 579 3-3

Edina slovenska puškarska tvrdica
Ludvik Borovnik
v Borovijah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravilo
lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih
ovci za kroglice in drobnih strel, za nasa-
janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah!
Kder si želi nakupiti novo, zanesljivo in ceno
puško, naj zahteva največji slovenski
cenik, kateri se brezplačno doposlje. 144
Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej.

St. 41.434
II. 6.490.

Suhe gobe, brusnice,
maline, zelod, jabolke,
hruške, fižol, sploh vse
deželne pridelke kupi

Anton Kolenc,
trгоvec v Celju

Narodni dom in Graška cesta
15 10-10

Razglas.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz državnih in deželnih nasadov za
naslednje leto 1907/1908.

Štajerski deželni odbor imel bo za prodati v prihodnji spomladi iz zdru-
šenih državnih in deželnih nasadov naslednje množine ameriških trt in sicer:
I. 700.000 cepilencev, večinoma od laške grašvine, belega burgundca,
zelenčica, rumenega hiposa, bele in ružičke slatice, ružičkega traminca, renske
grašvine, muskatelca, cepilencev na riparijo Portalis, vitis Solonis ali repetris
Montikole.

II. 400.000 korenjakov od riparije Portalis, vitis Solonis in repetris
Montikole.

III. Dva milijona ključev od zgoraj imenovanih trt podlag in od
Goetheja št. 9.

Cena trjam je:
I. 1000 komadov cepilencev 200 kron za imovite posestnike, 140 kron
za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 kron za imovite posestnike, 16 kron
za vse druge.

III. 1000 komadov ključev 10 kron.

Deželni odbor si pridržuje pravico, naročnikom od več kakor na 1000 cep-
ilencev in 3000 korenjakov ali ključev zmanjšati naročeno množino trt, ravna-
je po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do 15. novembra t. l. naravnost na
deželni odbor v Gradec ali pa skoli občinske urade, pri katerih se dobe v ta
namen narojeni naročilni listi.

O činskih predložitvi morajo izpolnjene naročilne liste odposlati takoj
deželnemu odboru v Gradec.

Naročila, ki se vložijo do 15. novembra se bodo zbirala in trte potem
razdelile razumno med vse naročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da dobi vsaki
naročeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in morajo tudi
oni naročniki, kateri vložijo prošnjo naravnost na deželni odbor, doprinesiti po-
trilno od občinskega predstojništva, da imajo res vinograde v občini.

Cene veljajo na mesto kjer se bodo trte oddajale, in se mora znesek
izplačati pri prevzetju. Ako rje odpodljejo po železnici, se bo znesek povrnil
Stroški za zavrtik in do-
odo posebej naročniki.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako napisano, da se
lahko čita), bivaliče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se nahaja
vinograd, ki ga hoče naročnik obnoviti; 3. vrsta trte (sorta), katero želi;
4. sadnja postna ali železnika postaja.

Ako bi sadnjena vrsta postla, bo se ona z drugo enako nadomestila,
ako si naročilec tega odločno ne prepove.

Trte se morajo po naročnikih ako mogoče osebno prevzeti, če se po
železnici doposljejo, pa takoj po sprejemu pogledati.

Pritrdilo se morajo vložiti takoj na vodstvo trtnice; na poznejše pri-
ttdbe se ne bodo ozirale.

Gradec, dne 1. oktobra 1907.

Od štaj. deželnega odbora.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1908 stalne vini-
čarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji in vzorni delavci v
ameriških vinogradih, v drevenih in v gojenju sadonosnikov, in sicer pri-
redi te tečaje:

- 1.) na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Ljupci.
- 2.) na deželni sadje- in vinorejski šoli v „Burgwaldu“ pri Mariboru.
- 3.) na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni.
- 4.) na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
- 5.) na deželni viničarski šoli v Skalcih pri Konjicah.

Ti tečaji se pričnejo dne 15. februarja in se končajo dne 1. de-
cembra 1908.

V „Burgwaldu“ pri Mariboru se sprejme 1. 1908 — 14, v Silbergu pri
Ljupci 1. 1908 — 24, v Zg. Radgoni 1. 1908 — 16, v Ljutomeru 1. 1908 —
12 in v Skalcih pri Konjicah 1. 1908 — 12 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega
mesečno plačo po 8 kron.

Izobrazba v teh kurzijah je v prvi vrsti praktična: teoretična je le v
toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabiosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prošili vložiti koleka pronte prošnje
najkasneje do 1. januarja 1908 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrecno povedati, v katero naštetih šol želi pro-
siliec vstopiti in je treba priložiti:

- 1.) dokaz, da je prošilec star 16 let,
- 2.) spričevalo poštenega obnašanja, katero potrdi šepnik,
- 3.) zdravniško spričevalo, da je prošilec prost vsake nalezljive bolezni,
- 4.) šolske odpadnice iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prošilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do
1. decembra 1908 nepretrgoma v tečaju in da silajo vse izobrazbo zahtevajoče
naročbe dež. strokovnjakov.

V GRADCU, dne 8. oktobra 1907.

Od štajerskega deželnega odbora.

Generalna agentura
za speditio potnikov v vse kraje s naj-
boljšimi in najhitrejšimi
parniki na svetu, kao
**Basel, Pariz,
Havre
v New York.**
Prevoz po morju samo
8 do 7 dni. — Vse
nadaljne pojavnice, la-
boratorij silike ostruže-
ni parniki, dejane
tako in brezplačno.
— Pitate samo na:
Amerikan. transportno društvo
(Predsednik: Frank Zotti, New-York.) & Solothurnstrasse, Basel, Švic.

DAGROINE VERCE, V VSEH VELI- KOSTI IN CENAH TRGOVE ZA VERCE IN ŠAPISE Z ZLATIMI PETER KOSTIC V CELJU.
ČRKAMI PRIPOROČA :

„Ilustrovani narodni koledar“ letnik XIX.
1908
za leto
je izšel in je dobiti v
Zvezni tiskarni v Celju.
Cena: broširan K 1.—, elegantno
v platno vezan K 1.50,
po pošti 20 vinarjev več.
Uredil
prof. dr. Ant. Dolar.

Ako trpiše na oštećenja krvi iz osoviti
bakterij. pletu P. Zvezda. Kalk 965
KZ na Parnom. — Nekoliko zakvalna
plava kosa stotara: Gopa 8 v W. pite:
"Gala kosa, vabe medvede je pomagalo v
v. dneviti. Gopa L v M. pite: "Vale izvestno
medvede bodem vzhajam pripetavala in mi
je vse smatniti". Arhiv 8 v M. pite:
"Le izvestno in točno postrebo pri moji št.
na Vam najpotebo zakvalniti. Zp. po števili
sreda je vplivalo in je brez bolezja petala.

Proti poljudstvu 1 K 90 v (tudi v zsemkah)
poljem knjige: "Notenja perijode" od dr. mod.
Lewisa. Prospekt zastavi. Premla za površna
vitalna. 427 58-14

[illegible]

! Sono 6 anni!

Havre - New York

vozi je zanesljivo najhitrejši brzoparnik
Francoske prekmorske družbe

Edina najkrajša črta do
Razel. Pariz, Nove v Ameriko

Veljavno varno liče in brezplačno posredila daje samo

ED. ŠMARDAR

oblastveno potrjena potevalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta 18
v novi hiši „Kmetake pomočnice“ nasproti manj-
šini gostilne pri „Pigoven“, 59-40

Potnikom v Ameriko v predarek!!

Najstarejša tovarna za špediranje potnikov
ZWILCHENBART
BASEL (Švicca) Centralbahnplatz 81. 9

sprejema potnike za linijo čez Paris-Havre po najnižjih cenah: —
vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod poredobno redno vsako soboto.
— Za večje gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov
de Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hode potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas in sprejel
bode brezplačno najboljša posojila. 150 — 33

Vizitke priporoča Zvezna fiskarna!

Ma drabns in dabols! 136 82-85 Ma drabns in dabols!

IVAN RAVNIKAR, Celje, Graška ul. 21.
trgovina s specializiranim blagom, barvani in deložnini pridatki.

Pozor, vinogradniki!

Vse stvari za zaračunje vrstovrstnih pijaf kakor jabolkovca, kruškovca, vina-
s levrnatim vinikom okrajem dobivate vedno v moji trgovini (v satogadnji) Vam ali
truba tak stvari naročilo pri takih trgovcih. Naravnost obkrožiti mesta in okolišč
priporočam tudi vrstovrstne stvari za zaračunje španja, rana, silovske, vinokoga
španja in raznih likerjev. Navedite se dajete seznam. Knapjevo vsek, tako
kako, vsek, vsek, obkrožiti, vsek, jedeno in vse druge poljake pridela.

„Ottoman“ tukaj, **„Ottoman“** tam.
povsod me iščejo,
povsod me ljubijo.

TOMAŽEVA ŽLINDRA

**Pozitia na terenul
intermediu
care vine/ja se manj
vrednota totala.**

je **najcenejši** in dokazano **najboljši** umetni gnoj, ki vsebuje fosforovo kislino; poraben za vsako vrsto rastlin in za vsako zemljo iz **tovaren za Tomasev fosfat v Berlinu**.

Glavni zastopnik za Spod. ještajersko je

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Čeriki in poučni spis sestoj.

Kdor naredi cel vagon, dobi posebni popust.

Kdor gnoji s Tomaševro šilindro naj rabi tudi sraven
kalijevo sol ali kajnit ki se dobi po
 najnižji ceni v
 trgovini z železnino „**MERKUR**“ P. Majdič, Celje

Grajenje z umetnim
gnojem se drujno
povrne, to prirajo
dokazi. Ueniki in pe-
viki gnoj zrakni.

CELJE NARODNI DOM KAROL VANIČ NARODNI DOM CELJE

Velika trgovina modnega, suknenega in manufakturnega blaga na drobno in debelo

Za jesensko

in zimsko dobo dolele novosti v modnem in
suknenem blagu za obleke v velikanski izbiri.
Velika zaloga preprog, garnitur suknjenih in
čipkastih zavses in Stores po najnižjih cenah.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

Narodni dom

za katero jamčijo okraj: **Gošnjegrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah, Vransko** za popolno varnost vlog in za njihovo, po pravilih določeno obrestovanje do neomejene višokosti, ima sedaj hranilnih vlog **4.000.000 K.**

Hranilnica posluje s strankami vsak **torok in petek** dopoldne, za druga opravila pa je urad odprt **vsak dan** ob navadnih uradnih urah. **Hranilne vloge** obrestuje po **4 odstotke** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje hranilnica **rentni davek** sama in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe late poplačano **med 4 odstotke obresti.**

Izposojeje pa na zavarilsko varnost po **5 odstotkov**, občinam in korporacijam navedenih poti okrajev po **4 tri štiri odstotkov obresti.**

Žene!

ako vam nastaja kri.
Vas odpravi P. Zverov.
Kaš pri Kšm. št. 595.
Gospe G. v M. piše:
„Vaše sredstvo je naglo
pomagalo“. Prosi se, da priložite **zanemlj.**
za odgovor. (71) 53-55

oooooooooooooooooooo

Splošne in zanesljive osebe

katero želijo postarati zaupnika kot lju-
dema, odpravi glasni znanstveni, ali traja
tako kot potrdi pri povratni avstrijski

zavarovalni družbi

katero se poje z razni vsakršni poslovan-
je, naj blagovito ravnajo poslovanje pod številko
1.1.200. Gradec, posto rožnate 12. 222 35-39

oooooooooooooooooooo

SVARILO

Svarim vakakega v lastno
karist, kateri bi šel za
letenjo jesen kam drugam
blago kupovat predno si na-
roči vzorce ali si zalogo
očno ogleda v Trgovni bihi
manufakturnega in modnega
blaga na drobno in na debelo

R. Stermecki,
Celje,

salodnik c. k. drž. uradnikov.
Zaloga veličanska. Cene ču-
dovito nizke. Postrežba strogo
solidna. Nakup nepristiljen.
Vzorci proti vrnitvi na vse
..... strani nastonj.

18 32 50

SINGERjevi šivalni stroji

za vse mogoče namene

ne le za obrtno, temveč tudi za vsa dru-
žinska šiviljna dela se dobijo le pri nas. 11 53-48

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Pazite na to, da se
kupite le v naših
trgovinah. xxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Naše trgovine po-
znate vse po tej
sliki. xxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

SINGER Co. akc. družba za izdelovanje šivalni strojev,
CELJE, Kolodvorska pl. 2. Podružnica v vseh veljnih mestih.

POZOR! Vsi drugi šivalni stroji pod imenom SINGER, po drugih trgovinah so
izdelani v tujini, ki niso izdelani v naši tiskarni, zato jih ne kupujte, če ne
imate dovolj razumevanja, da se ne boste izgubili v tujini, ki niso izdelani v naši tiskarni.

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

2 2

Posojilnica ura-
duje vsak dan od
9. do 12. ure do-
poldne razun ne-
delje in praznike.

POSOJILNICA V CELJU,
ki je bila leta 1881. s so-
omejeno zavezo ustanovljena,
je sedaj nad **4000** za-
drušnikov, kateri imajo vsaga
nad **22.000 K** vplačnih
delcev ter ima sedaj nad
6 1/2 milijona kron hranilnih
vlog in nad

330.000 kron
rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od
vsega, ako tudi ni član
zadruga ter jih obrestuje po

4 1/2 %

posojilnica plačuje
rentni davek
sama, ne da bi ga odtegnila
vlagateljem. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit
proti **3 1/2 %** in **5 %** obre-
stovanju. 14 62-45